

**R.D. Iacobi Marchantii, Pastoris Et Decani Covviniensis
SS. Theolog. Professoris, Rationale Evangelizantivm**

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

Octava Paschæ. Lect. 4. tripartita. De apperatione Christi coram discipulis.
Stetit Iesum in medio, & dixit eis: Pax vobis. 1. pars ostendit quomodo
Christus resurgens requirat discipulos 2. explicat ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56372)

Canit in Meditationibus de hoc etiam Verc his
 verbis S. Augustinus:
*Hyems horrens, aestus torrens, illic nunquam seruit,
 Flos perpetuus Rosarum Ver agit perpetuum.
 Viridit prata, vernans satas, rivi melis in sumis.
 Pigmentorum spiras odor, liquor & aromatum.*
 Decor ergo ille prate non fenescit, tempore non
 deflorescit, rugolice non floccescit, nec aestima-
 tione unquam vilescit: sed semper vi vidus & ver-
 nans est, semper florens, semper recens, semper sui
 similis perennat, & videntes mire oblectat.

Illuc ergo animus erigendus est florido tem-
 pore Resurrectionis Dominice, iuvabitque nos
 splos sic alloqui in consideratione creaturarum
 novam nunc speciem inveniunt. Si irarubent
 rose, candent lilia, purpurantur hyacinthi, redo-
 lent caryophylli, vcrnant prata, vident segetes,
 fructus delectant, sol rutilat, radiat omnia: quis
 color quis decor, quis odor, quis sapor, que lux
 radians erit illo eternitatis florido tempore? Quo-
 hic certinus ut maxime speciosa & jucunda, non
 nisi exigua sunt specimina divinae quam tuac cer-
 nemus pulchritudinis, non nisi scintilla radiantis
 splendoris, non nisi stilla Oceani bonorum omni-
 um in nos tunc effundendi.

Exempli

Cum Clodoveus Rex a Beato Remigio bap-
 tizandus foret, via qua a Regia domo ad Baptiste-
 rium erat procedendum velis ac cortinis utraque
 parte pictis adumbrabatur, plateaque ac Baptis-
 terium floribus, balsamo, odoramentis consper-
 sa erant. Tantamque gratiam Deus ministrabat
 populo, ut exultarent se Paradisi odoribus refo-
 veri. Præcedentibus ergo Crucibus, cum Hymnis,
 Canticis, Litanis, Sanctus Pontifex tenens ma-
 num Regis pergebat, subsequente Regina & po-
 pulo: Hunc odorem, cantum, & ritum sacrum admi-
 ratur Rex, interrogat Episcopum: *Patrone, est hoc Re-
 gnū Dei quod mihi promittit?* At ille: *Nō est hoc Regnū
 Dei, sed sustinū via per quod venitur ad illud.* Nempē
 omnia ista ad Regnū Dei ad spirari docebant Regē
 & populum. Sic omnia quæ speciosa sunt aut de-
 lectabilia in creaturis, specimina quædam sunt pul-
 chritudinis, & delectationis futuræ: nosq; docet
 querere Deum, qui licet non sit aut candor lucis,
 aut species corporis, aut melodia vocis, aut sapor
 fructus & floris: est tamen lux super omnem lu-
 gem, quam non capit oculus: est vox super omnem
 vocem, quam non capit auris: est odor super om-
 nem odorem, quem non capit naris, est dulcor su-
 per omnem dulcorem, quem non capit tactus, ut
 saepe dicit S. Augustinus.

lumine & oculo prophetico conspicitur; ex par-
 te Christi, pronunciat: *Pervenit Pastorem & disper-*
gentur oves gregis, & convertam manum meam ad
parvulos. Percussus fuit Pastor Christus in Passio-
 ne & dispersi sunt Apostoli & discipuli eius. Sed
 quia fugerunt parvuli & pusillanimes, pedes-
 que balneo mystico antea in conaculo monis-
 tion ablutos hac fuga sordidarunt, ideo dicit:
Convertam manum meam ad parvulos: Quasi dicit
 eos mox revocabo a fuga, manu & voce, ut iam
 non sint amplius parvuli & timidi: ostendamque
 eis signa manuum mearum, ut non sint ultra in-
 creduli. Reducam oves dispersionis ad ovile unio-
 nis, ut agnoscant Pastorem suum in medio sui,
 ne ultra dispergantur cum errore & errore. Id-
 ipsum iterum promiserat: *Eccc ego ipse requiram*
oves meas, & visitabo eas. Sicut visitat Pastor gregem
 suum in die quando fuerit in medio ovium dispa-
 ratur: sic visitabo oves meas, & liberabo eas de omni-
 bus locis in quibus dispersæ fuerant in die nubis & ca-
 liginis. An non hoc manifeste facit mox a sua retur-
 rectione? Surrexit utique Pastor bonus, qui ani-
 mam suam posuit pro ovibus, nec earum oblivis-
 scitur: sed sciens eas caliginis, tenebrarum, &
 grandine Passionis suæ dispersas, ipsemet requi-
 rit. Propterea mox apparuit Magdalene, mox a-
 liis mulieribus: paulo post Petro in spelunca, ex-
 iade duobus discipulis mortuis in via, denique A-
 postolis congregatis in cænaculo; postremò et-
 iam Thomæ, qui antea absens iam aderat cum
 ipsis, sed adhuc errans mente. An non hi omnes
 fuerunt tanquam oves in dispersione? An non sta-
 tim reducit eas Pastor depulsas paulatim caligine
 & formidine, depulsas incredulitate & custatio-
 ne? Reluxit illi Dominum mulieres discipulis
 primum narrant, sed tardè creditur eis, quod
 mulieres sint, quod decipi facile possint, quod de-
 ludi soleant vanis apparitionibus. Adam citò ce-
 cidit dum citò credidit, & dans facilis aures mu-
 lieri, se suosque addixit homi, ideo Apostoli for-
 miam narrantem non facile audiunt, non plene
 fide excipiunt, sed examinant, & deliberant,
 ne incaute procedant. At postmodum duo ex di-
 scipulis qui Christum meruerunt habere comitē
 itineris, reversi narrant Dominum se vidisse:
Apostoli tunc dans aures, ora figunt, aperiant oculos,
*corda pandunt, & post conversationem astus sitienter bi-
 bunt audientem fidei defumino quod colgarum lingua
 fundebat. Sicut ardorem vini frigida pocula resingunt
 & refrigerant ita mentis nuditus latior sit post mor-
 rorem, inquit S. Chryzologus serm. 79. Tandem
 dum hac de re loquuntur Apostoli & discipuli,
 eadem die adest Pastor in medio eorum, ut nihil
 remaneat trepidationis vel ambiguitatis. Post o-
 ctiduum iterum eodem loco adest in medio, ut
 Thomæ sanet incredulitatem, dissipetque cali-
 ginem. Hoc nimirum est quod Evangelium no-
 titum dicit: *Cum fores essent clausa una Sabba-
 totum, ubi erant discipuli congregati propter metum*
*Iudas.**

Exet. 34

OCTAVA PASCHÆTIS.

Spetit IESVS in medio, & dixit eis: Pax vobis. Ioan. 20.

Pars I. de modo & brevitate

DE CHRISTOGENS Zacharias, & que cit-
 ca eum tempore Passionis suæ peracta sunt

partem, ubi erant discipuli congregati propter metum Iudas.

Iudaeorum venit Jesus, & stetit in medio, & dicit eis, Pax vobis.

Congregati erant discipuli ianuis clausis propter metum Iudaeorum in una domo, in uno cona- culo: sed non convivi erat chorus ille, doloris erat obventus: ibi panis non erat gaudii, sed mororis: ibi crucis felle, non vini dulcedine pocula misce- bantur. Nec tam domus erat illa quam carcer, qua sepulchrum; quandoquidem clausi ibi agunt, & in carcere jacent. Iam tota ad discipulos porta tra- sjerat Dominica passionis, & non solum lateribus eorum, sed & cordibus doloris lancea figebatur, tristitia clavus fixae manus pedesque eorum tene- bantur. Nempe non sine mysterio Evangelista di- cit quod sermo esset, quia & illis sol occiderat, dies fugerat, ipsorumque mentes nox profunda posside- bant in perfidia seculorum, in naufragii fidei cogita- tiones tenebrosae eos impellebant. Sed adesse solet Dominus his qui propter ipsum suat in carcere: adesse solet his qui de ipso loquuntur, congregati in eius nomine: adesse solet his qui ad ipsum re- spirant involuti tenebris & caligine. Ideo ergo ap- paruit in medio eorum, pacem nuncios & gau- dium lucem afferens & solatium.

tus est in Resurrectione, quae vita in aeternum est perduratura. Appareit ergo Joanni in die Domini- ca, quae eius Resurrectioni erat consecrata, in specie iam descripta, quae gloriam Resurrectionis eius & potestatem sibi à Patre datam indicabat: diciturque illi: *Noli timere*, & addit, *Habeo claves mortis & inferni*, hoc est potestatem vitae & mortis. Hoc ipsū dicit discipulis, *Pax vobis, Nolite timere. Ego sum. Ne timueritis Iudaeos persequentes*, penes me sunt claves vitae & mortis, nec vobis illi nocere poterunt me invito. Penes me etiam sunt claves mortis & inferni, quas vobis traditurus adventio: *Sicut enim misit me Pater & ego mitto vos*, ut claudatis infernum, & aperiat is fidelibus caelum, ut eis pec- cata remittatis, & meae potestatis consortes effe- ciat vitae eos restituitis, & à morte aeterna revo- catis.

Prima saluatio, per quam Christus ab infe- ris resurgens à discipulis voluit agnosci, fuit illa, *Pax vobis*. Hinc pacem eis nuntiat & repetit, quam tantopere antea eis commendarat; nam in Nativitate eius, *Pax hominibus bonae voluntatis* nū- ciata fuerat ab Angelis, quia nascebatur ille qui di- ctus erat per Prophetas, *Princeps pacis*. In preg- estu conversationis suae dicebat etiam suis: *In quam- cunque domum intraveritis dicite, Pax huic domui. Et si quidem fuerit ibi filius pacis, requiescat super eum pax vestra, sin vero revertetur ad vos, moriens quoque pacem testamento legat, Pacem re- linqua vobis, Pacem meam do vobis*. Et quia san- guine suo illum rigarat & confirmarat, eandem mox à Resurrectione suis annuntiat, tãquam sig- num & symbolum quo possit agnosci Princeps pa- cis, qui iam omnibus hostibus devictus, quae in coe- lo & terra sunt ad pacem reduxit. Nam Deum cum hominibus, homines cum Ang- lis, ipsosque homi- nes inter se sanguis eius reconciliat, serenitatem mentis, simplicitatem cordis, vinculum amoris, concordiam voluntatis, consortium charitatis commendat omnibus; quae quidē pacis bona sunt & effectus. In d facis in litteris sub nomine *Pacis* omnia bona quasi quoddam compendio compre- hendi solent: ita ut Pacem apprecari, omne bonum omnemque prosperitatem sit apprecari. Quis propter hanc saluatio frequens fuit antiquis, *Pax vobis*. Sic Ioseph fratribus suis ait: *Pax vobis sum: nolite timere*. Item Angelus Cedeoni, *Pax tecum*. Et adificavit ibi altare, vocavitque illud *Domini Pax*, ut ibidem dicitur. Item milites David ad Nabal: *Sit fratribus meis & tibi pax, & domui tuae pax. Et I. Reg. 25. omnibus quacunque habes sit pax, ex multis annis salvos faciens tuos, & omnia tua*. Pax ergo quoddã bonorum omnium ac desideriorum complemen- tum significat.

PARS II. De aspre- catione Christi facta ad suos. Luc. 2.

Isai. 9. Luc. 10.

Ioan. 14.

Gen. 43.

Iudic. 6.

I. Reg. 25.

Emble- ma pacis.

Conformis est huic significationi antiqua Pacis imago & descriptio. Depingebant enim eam tan- quem Virginem speciosam cum amictu candido; gladios, lanceas, galeas conculcantes; sinistra cor- nucopiam, dextra verò ramum olivae tenens. Qui

Apo. 1.

Varia antieho- ses Christi resur- gentis & patientis.

Apo. 1.

Ille nimirum in medio eorum stetit, qui describitur in medio candelabrorum totus lucidus & glo- riosus: Vtique singula quae ibi describuntur circa filiū hominis apud Christum conveniunt resurgentis & ex diametro opposita videntur his, quae gesta suat circa ipsum patientem. Vide antitheses vari- as: 1. In Passione illius cernitur veste cocinea & alba: Hic apparet indutus Podere honoris & veste gloriae. 2. Ibi capilli eius rore sanguineo sunt cruentati: Hic instar lanæ & nivis fulgent candidi. 3. Ibi oculi eius obfcurati sunt, & lividi: Hic instar ignis clari sunt, & flammanes. 4. Ibi in manibus vincula gerit, & asperos cla- vos: Hic habet manus ornatas stellis quasi gem- mis. 5. Ibi quasi mutus conticescit, nec aperit os suum: Hic vox eius vox est quasi aquarum multitu- dum. 6. Ibi percutitur os eius, & ut blasphemus con- demnatur: Hic de ore eius gladius acutus exit, quo alios condemnat. 7. Ibi ab impiis conculcatur tanquam abjectio- plebis: Hic apparet ut conculcans impios in cami- no ignis. 8. Ibi facies eius sputis & livoribus deturpata luget: Hic quasi Sol in virtute sua luget. Denique, ut videas quod hic Christi resurgentis species describatur, implet dicit: *Ego sum primus & novissimus, & vivus, & fui mortuus, & ecce sum vivens in saecula saeculorum, & habeo claves mortis & inferni*. Vtique Christus secundum divinitatem Principium est & Finis: secundum humanitatem verò fuit mortuus in cruce, sed mox vitae restitu- Rational. Evang. P p p

Quid est quod depingitur quasi arate florens pu-
 ella, nisi quia Pax senectutem nefcit & morosita-
 rem, sed hilaris est & jucunda, sui amantes exila-
 raus? Quid est quod amictu candido promicat, nisi
 quia cadorem fovet & sinceritatem, fraudem, do-
 lumque nefcit? Quid est quod arma & bellica in-
 strumenta sub pedibus habet & conculcat, nisi
 quia amat securitatem & tranquillitatem, odique
 bellicum tumultum & apparatus? Cur cotinuo-
 piam gerit, nisi quia bonorum omnium abundan-
 tiam parere solet? Cur olivam quoque gestat, nisi
 quia oliva symbolum est amoris & misericordiae,
 ideoque reddere pacis est in signe, quia in pace vigent
 Amor & Misericordia.

quis peccavimus, ad pacem Dei rogati, veniamus. O Isai. 57.
 igitur beata pax, fructus laborum Christi & pro-
 missio eius, fructus laborum penitentis & pec-
 cata cōfitemis, fructus laborum Sacerdotis pecca-
 ta remittentis. Hæc est pax que redditur cōscien-
 tia, pax cum Deo ut qui erat longe, iam fiat prope
 in sanguine Christi. O Pax! qui te habet tenet, qui
 non habet, perquirat, si filius Dei esse velit. O Pax
 beatus qui te habet maledictum qui te odit & ei frangit
 inter homines, quia talis est filius perditionis & An-
 rickus, dicebat Aug.

Aug. ser.
 2. de cris
 mo.

Pax in vobis, & mediâ pace reperitur amor.

Christus
 resurgens
 pacem
 coelo
 & terra
 & disci-
 pulis re-
 dixit.

Pacem itaque locum sepulchro Christus susci-
 tat pacem coelo & terræ, pacem discipulis redu-
 cit. Rebells ludæa dum Creatorem suum de-
 bellare contenderat in auctoris sui necem impias
 levans manus, terribiliter pacem, concor-
 diam solverat elementorum, & sic fœdus rupa-
 rat, ut mundum totum videretur ad antiquum
 chaos revocare; diem enim fugarat, lucemque &
 cœlum rebus abstulerat, terram temere fecerat
 miscens mortuos vivos, inferos superoque confu-
 derat, & dissipato ordine nil pacificum, nihil am-
 cum reliquerat. Necessè ergo fuit ut Christus ad
 inferos reversus pacem rebus redderet, terram sta-
 biliret, diem solemque reduceret, & cuncta in
 ordinem redigeret & concordiam. Discipulis au-
 tem adhuc manebat bellum, collidebatque eos
 acciter fidei perfidia que confictus; nam discipu-
 lorum corda turbato concusserat passionis, insilte-
 rantque mentibus eorum cogitationum catervæ,
 & excubiis desperationis ac spei robusta lieet
 pacis possent invenire, ut loquitur S. Chryso-
 stomus. Ideo Christus Auctor & princeps pa-
 cis in medio eorum se sedit, & dicit: Pax vobis. Sic
 ipse qui venit imperat, & solo nutu tempestatis
 tranquillitate commutat, mox eos sua pace con-
 firmat. Et quia hominibus pax triplex necessaria
 est, scilicet pax cum Deo, pax cum proximo, pax
 cum seipso; ideo Christus Apostolis post Resurre-
 ctionem appatens tertio pacem nuntiat, tertio di-
 cit, Pax vobis, ut patet in hoc Evangelio. Nā ip-
 so die Resurrectionis secundo appatens bis id repe-
 tit, & in octavo die cum Thomas adesset cum a-
 liis iterum dicit, Pax vobis. Vt autem ostenderet,
 quod non se ipsum apertis, sed & omnibus qui cū Deo
 reconciliati vellent, pacem afferret, Pacem ei qui
 signis cum quibus Christus post Resurrectionem
 apparuit, ita & ego misit vos, accipite Spi-
 ritum Sanctum, quorum remisistis peccata, remi-
 tatur eis. Quapropter S. Gregor. explicans il-
 lud. Pro Christo legationem fungimur. Ecce, inquit,
 nos ad nos Deus suos legatos prior misit, ut nos ipsi
 ad nos legatos prior misit, ut nos ipsi S. Hieronymus.

Sed ulterius videamus, quod signum pacis asse-
 rat Dominus discipulis. Audi Evangelistam: Cur
 ostendit eis manus & latus. Nempe sicut olim ar-
 cus in nubibus signum fuit fœderis & pacis post
 tempestatem, qua Noe factus fuit cum filiis:
 Similiter in nube humanitatis tanquam arcus pacis
 & fœderis remanet vulnera. Quicquid
 tempestatem qua Petrus agnatus fuit cum disci-
 pulis: isque ideo nunc exhibetur, ut certo agnos-
 cantur pacem & tranquillitatem reddidisse. In il-
 lum arcum quoties respicit Deus, movetur compas-
 sione super peccatis hominum ne ultra disper-
 dat terram: In illum arcum quoties respicimus;
 monemur amoris & charitatis, fœderis & pax
 que quod nobiscum inuit. Itaque dicere possumus de
 Christo manus cicatricibus ornatas proevidente,
 quod Beatus Hieronymus dicit. Vide arcum & benedic-
 illum qui fecit eum, quia vultis speciosus est in
 ore suo, & manus excelsas aperuerunt illum, sicut
 extendunt illum. Extendit itaque Christus resur-
 gentis manus fulgidas vulnerum speciosis signis
 ram discipulis suis factusque est iustus arcus, co-
 lectis coloris, purpureique & ignei, ut in mentibus
 eorum excitaret memoriam ignitæ lux charitatis,
 & purpureæ passionis, fidemque vitæ & fulgidæ re-
 surrectionis. Gavili ergo sunt discipuli viso Domi-
 no. Porceruntque dicere arcum illum in ystemum
 contemplantes. Benedixit Dominus, qui adeo
 speciosam & fulgidam iridem nobis exhibuisti,
 symboli pacis & fœderis inter te & terram. Sym-
 boliumque veræ reli-
 gionis tuæ. Benedicite ma-
 nus pro nobis in cruce exte-
 lant arcus, & motus
 ad nobis cum fulgore representatæ, ut in corda
 nostra amoris sagittas & ignitæ fidei iacula eu-
 culetur. Benedixit pedes clavis transfixi, nunc clavo-
 rum gloriosis insignis pro nobis rutilantes. Epa-
 nectum, adhuc apertum ut ingrediamur ad
 cotinum per illud, tanquam per ostium vitæ, per
 ianvam pietatis. Certe vulnereum & cicatricum in-
 discipulis apparet, conveniunt elogia omnia, que
 itidi, sive arcus cœlesti sancti Patres solent attri-
 buere. Sunt enim signata ista:

Sunt si-
 gnata
 corporis
 & veræ
 religio-
 nis.

Is. 57.

2 Cor. 5.

Aug. ser.

2. de cris.

mo.

Aug.

ser.

2. de cris.

mo.

Aug.

ser.

2. de cris.

mo.

Aug.

ser.

2. de cris.

mo.

Aug.

ser.

2. de cris.

mo.

Aug.

ser.

2. de cris.

mo.

Aug.

ser.

2. de cris.

mo.

Aug.

ser.

2. de cris.

mo.

Aug.

ser.

2. de cris.

mo.

Aug.

ser.

2. de cris.

mo.

Aug.

ser.

2. de cris.

mo.

Aug.

ser.

2. de cris.

mo.

Aug.

ser.

2. de cris.

mo.

Aug.

ser.

- 5. Coelestem induciarum pignus, ut loquitur S. Damascenus.
- 6. Divinae amicitiae tessera, ut loquitur S. Augustinus.
- 7. Scempiterni foederis obfides, ut loquitur S. Bernardus.
- 8. Multiformis gratiae Dei specimen, ut loquitur S. Ambrosius.
- 9. Coelestis benignitatis typus & testimonium, ut loquitur S. Cyprianus.
- 10. Pacis sequester & divinae propitiationis symbolum, ut loquitur S. Basilus.
- 11. Denique, si verum est de itide, quod sic legatus serenitatis, in dex fœlicitatis, præco tranquillitatis, letitiae signum, benignissimum cœli prodigium, hæc etiam omnia conveniunt Christi cicatricibus gloriosis.

Quapropter SS. Patres varias rationes afferunt, cur illas Christi relinquant retinere voluerit, idque in perpetuum.

Prima est, ut essent signa certa veritatis eiusdem corporis, & in eodem corpore peractæ resurrectionis. Vnde S. Chrysol. Dominus eadem redit in carne, vulnera reportat, ipsa clavorum foramina reseruit, & ipsa facit testimonia sui corporis, sua resurrectionis indicia quæ sua fuerant consummata passio. Itaque quot cicatrices, tot sunt ora quæ fidem prædicant, nisi delitatemque condemnant ad dubitatum enim corda sananda hæc vulnerum sunt servata vestigia. Et ideo offert illa discipulis, ut non solum oculis, sed etiam digitis & manibus illa tererentur, & explorarent: non enim voluit suis amicis negare ad fidem, quod inimicis non negaverat se vicentibus ad impietatem. Inimici viderunt & oderunt illa divini corporis vulnera ad peccata: inimicis offeruntur modo, ut tangant eadem & exquirant ad fidem & gratiam. Audi S. Aug. in Plai. 74. Ego confirmavi columnas eius Apostoli sunt columnæ quæ in passione nunciaverunt, in resurrectione firmatae, sunt Invenimus eas vulnera, cicatrices firmaverunt. Postquam Dominus sine ulla cicatrice resurrexerit, eas sanare: sed habere voluit unde nutantes columnas firmaret.

Secunda est, ut foret symbolum victoriæ. Ideo enim, non solum existens adhuc in terra, sed etiam in celo vulnere servare voluit cicatrices, ut victoriæ suæ perpetuum circumferret trophæum, ut cum S. Ambrosio dicitur Venerabilis Beda. Per hoc quoque trophæum & victoriæ signum animas milites suos Christus Dux animarum Martyres, ut fortia audiant, vultum & oculos in eius vulnera victoriosa tollentes, sibi etiam victoriam per illum & post illum promittentes, eius exemplo & victoriosis signis effecti fortiores, nihil vulnera ab inimicis inflicta, nulla nihil motum timentes. Quot ergo cicatrices fulgidæ, tot sunt linguæ, tot præcone victoriæ Christi, Christianis animis suggerentes, ut eisdem victoriæ fiant consortes. Vnde sanctus Bernardus scribit, in Cant de Martyribus di-

citur: *Sicut Martyr triumphans, toto hæc corpore lacerato: & rimante latera ferro, fortior videt sacrum ebulire cruorem. Non sensit sua, dum Christi intueret vulnera. In tuto, in terra, in visceribus te, u parentibus agit tunc animam Martyris. Sim, suis foret visceribus, ferum sentiret, succumberet dolori, nunc autem in terra habitans quid mirum si in star petra obdurerit?*

Tertia est, ut nobis ferviret ad majorem fiduciam, cum sciamus quod per illa Patrem nobis reconciliavit, quodque in perpetuum ea Patri pro nobis exhibeat, tamquam Advocatus & Mediator interpellat verbis, sed & vulnerum suorum ostensione quibus nos redemit: & hæc est efficax planè precatio, quia pretii pro hominibus persolvi est exhibitio. Hæc ergo cicatricum notæ, tot sunt linguæ veniam & misericordiam peccatoribus implorantes, quæ non patiuntur repulsam. Audi iterum S. Bernard. *O homo, securum accessum habes ad Deum, ubi Mater stat ante Filium, Filius ante Patrem: Mater ostendit Filio peccata & ubera, Filius ostendit Patri latus & vulnera, an poterit esse repulsa, ubi est uniti charitati insignia?*

Quarta est, ut sint nobis gratitudinis stimulus, incitamentum devotionis, illex amoris: nam dum Christus Dominus cum his cicatricibus continuo nobis representatur, per foramina corporis intueri possumus amorem cordis. Et dum characteres intuemur ardentis eius charitatis manibus, pedibusque inscriptos, non potest non excitari in nobis affectus devotionis & gratitudinis, ut non cœsemus misericordias Domini decantare, quarum habemus coram oculis nostris monumentum petente. Sempet enim videtur nobis insonare illud Isai: *In manibus meis descripti te.* Ego nunquam obliviscar tui, noli oblivisci mei.

O igitur beata cicatrices, vere Resurrectionis testes, victoriæ trophæa & insignia, gloriofi corporis ornamenta, redemptionis nostræ tessera, pacis & foederis symbolum, peccati pretium & lyltrum, amoris characteres, devotionis incitamentum, afflictorum & penitentium refugium, tentantium asylius, patientium exemplar, ignavorum stimulus, tribulatum solarium, electorum gaudium, stupor & lætitia Angelorum: O nos fœlices, si sæpius eas intueamur oculis cordis, si contrectemus manibus fidei, si amplectamur brachiis devotionis, si exolelemur osculis perfecti & sinceri amoris, si immoremur & immortemur illis: fuit enim ab ipsis omne nobis bonum, suntque velut quinque fontes irrigantes Paradisum Dei, hoc est Ecclesiam, sive militantem, sive triumphantem: nam militantem implet gratia, triumphantem implet gloria. Omnes electæ & Deo charæ animæ inde hauerunt aquam gratiæ, rorem pietatis, lac & mel dilectionis, sive in vita sive in morte.

1. Audi S. Bernardum: *Ego quicquid mihi dolet*

Testimonium
Christi
de multis
perhibent.

Isai 49,

3.

6.

Isai. 57.

Aug. ser. 2. de creat. mo.

Pars 1. Cur Christus sit cicatrice re tinuor.

Causa revent. ym cicatricum Christi.

Eccl. 13.

si su luit per a vito.

usurpo ex visceribus Domini nostri Iesu Christi, quia misericordia affluunt, nec desunt foramina per qua effluant Ita ipse term. 61 in Cant.

2. Audi S. Elzearium Comitem ad Delphiam conjugem suam sic scribentem: Sanguis sum corpus, & solipes Quod si verum videre me cupis, quare in vulnere lateris Christi, tibi habito, tibi me poteris invenire, frustra alibi quaesitura. Absens iam diu fuerat à conjugibus, & in locum à turbis semotum secesserat, ut divinæ vacaret contemplationi, uxor autem ad eum famulum delibaturat, ut sciret quid ageret; ideo hoc responsum dedit.

3. Audi S. Mechthildem: Si scribi deberent omnia bona, quae de latere & corde Iesu accepi, nullo vel magno volumine possunt comprehendi. Ita in simplicitate sua dicebat ipsa, quia tamquam colūba simplex & casta in foraminibus petrae, hoc est in cicatrici bus Domini Iesu, & maxime in caverna macerata: hoc est in latere excavato, iuxta cor eius solebat mansionem facere.

4. Audi S. Edmundum morientem. Huic cum imago Iesu exhiberetur in morte, osculum figens pedibus, manibus, & lateri dicebat: A modo haurie tis aquas in gaudis de fontibus Salvatoris, & hoc cum affectu pronuncians exspiravit.

Isa. 12.

Morale ex Evang.

Itaque ut diu breviter repetendo concludamus, ex hoc Evangelio discimus, quomodo Christus benignissimus & mirè gregis sui sollicitus, mox à resurrectione discipulis apparet pacem nuntians, & cicatrices ostendens. Neque verò solum illis, sed & omnibus futuris fidelibus pacem hanc nuntiat, omnibus cicatrices ostendit, ut fiat etiam modò pacis perpetuae sacrum fœdus. Sed quidam pacem cum Deo repudiant rebelli animo vitis suis adherentes vel inducias solum paciscuntur, ad tempus breves respicientes, ad dies aliquot vel hebdomadas; postea autem ad eadem peccata revertuntur, quæ prius per confessionem reliquissè & derelicti esse videbantur. Sic carnaliter statim ad luxuriam redeunt, tanquam fures ad voluptatibus; ebriosi ad gulam, tanquam canes ad vomitum; invidi ad indignationem & odium, tanquam serpentes ad venenum: avari & iniusti ad rapinam, tanquam lupi ad prædam: ficti & nis peccator, quomodo peccatum omne vel pervertit ad solitam fraudem, tanquam vulpes ad dolium, aut pardus ad varietatem. An non hoc est iterum bellum Deo indicere, pacemque potius finiriabatur in his vulnere infigentibus, quæ ipsi ambigunt Deum eandem, sed non sine ipsorum grandi detrimeto, dirimere: Pacem habete, inquit Apostolus, & Deus pacis erit vobiscum; quod si pacem primi deseritis, iam non erit vobis Deus pax, sed Deus ultionis. Non est digna pacis amicitia, quæ non est firma, quæ non est æterna: qui cum illo vult pacisci, debet inclinare cor suavitatem, quæ ad divinam obsequis fortior & altissimum ad faciendas justificationes eius in æternum, prior reddita fuerat applicare Christo os suum ad implendam voluntatem eius in perpetuum; & tunc ex parte sua non desistat ad implendam

1. Cor. 13.

Psalm. 118

missionem & retributionem. Hoc est pactum pacis & vitæ, ad quod invitavit omnes vulnerum, & cicatricum suarum ostensionem, ad reconciliationem vocatis & gratiam, vix illis & æternam vix, qui cicatrices istas modò non intuentur, nec amplectuntur, tanquam amoris & fœderis monimentum perenne: qui non noverunt eas nisi ad refodendum & renovandum, recentibus scilicet peccatis recentia vulnera Christo infigendo; paucitatem testamenti conculcando & pollutum dulcedo, Filium Deiterum sibi meritis cru isigendo, ut loquitur apostolus. His nihil proderit sanguis, nec vulnera, nec passio, nec resurrectio, nisi ad maiorem tandem penam & vindictam. Quæ sicut post resurrectionem clariorum & lanceæ, loca relictaque vestigia ostendens, discipulorum fidem spemque roboravit. Ita eadem passionis suæ insignia in pedibus, manibus, lateri impis invidicio ad exprobandam & condemnandam eorum impietatem exhibebit. Vnde Cæcilius Arletensis Quis illo tempore factus sumus, quando contra vos Crucifixi cicatrices, nota peccatorum nostrorum, & macula libidinum, proferentur? Tanto graviora erunt humana delicta, quanto se maiora ostenderit divina beneficia. Verendum est autem ne illam vocem resurrectionis etiam in iudicio suo: ad vasa iniquitatis sit prolaturus: Insuper digium tuum huc, & videri de manus mea. Insuper manum tuam, & mittere in lacum meum, & agnosce quæ pro te impio pietas divina perpeffa est. Quot ergo cicatrices, tot erunt hinc in impios tunc clamantes, & ingratum diuicorum condemnantes, & adimplebitur illud: Videbunt in quem transfixerunt. Et iterum illud: Videbit eum omnis oculus, & qui eum pupugerunt. Videbit superbus in confusionem suam, quomodo patris honoris eum pupugerit. Videbit luxuriosus, quomodo libidine sua eum transfixerit. Videbit vindicativus, quomodo odio quasi lancea eius cor transfoderit. Videbit iniustus, quomodo fraudibus velut clavus eius manus transfoderit. Videbit omnis impius ad malum curans, quomodo in eius pedes ferrum adgerit. Videbit omnis ambitiosus, quomodo sibi eius caput coronavit. Videbit omnis peccator, quomodo peccatum omne velut perverfit ad solitam fraudem, tanquam vulpes ad dolium, aut pardus ad varietatem. Sed videbunt hæc serdo, & iterum bellum Deo indicere, pacemque potius finiriabatur in his vulnere infigentibus, quæ ipsi ambigunt Deum eandem, sed non sine ipsorum grandi detrimeto, dirimere: Pacem habete, inquit Apostolus, & Deus pacis erit vobiscum; quod si pacem primi deseritis, iam non erit vobis Deus pax, sed Deus ultionis. Non est digna pacis amicitia, quæ non est firma, quæ non est æterna: qui cum illo vult pacisci, debet inclinare cor suavitatem, quæ ad divinam obsequis fortior & altissimum ad faciendas justificationes eius in æternum, prior reddita fuerat applicare Christo os suum ad implendam voluntatem eius in perpetuum; & tunc ex parte sua non desistat ad implendam

Hib. 6.

Cæcilius Arletensis bon. 27.

Ioan. 19. Apoc. 1.

Exem. 118.

divinitatis & lac humanitatis cor eius intus exfu-
perat. Quia vero ipsa specialiter electa à Deo erat,
ut pro peccatoribus oraret, qui vulnera ista renou-
vant. In gratitudine, & conspurcans sua impie-
tate, apparuit ei peccatis iam inundantibus & ha-
restis Abigenium imminere. B. Virgo Deipara,
vultu liguibri & obscuro. Cui Ludgardis: *Vnde ta-
lis qualor pallorque in te, O Mater, cuius nomen est,
Plena gratia? Respondet Maria: Ecce ab haereticis
falsisque Christianis iterum confusit & crucifigi-
tur Filius meus, quid igitur lugubrem vultum me-
um miraris? Sed tu etiam assume lamentum, & ieiun-
iciana septennio, ut sopiatur ira Filii mei, toti im-
minens orbi. Explevit ergo ipsa non solum unum,
sed & duplex septennium in austero ieiunio,
Quibus expletis, vidit Iesum quasi recentibus
vulneribus adstare coram Patre, pro peccatori-
bus deprecari, Deinde vertebat se ad ipsam, di-
cens: *Cernis ut me totam Patri offero pro peccato-
ribus? Ita volo ut te totam offeras pro illis, iramque
accensam avertas.* Postquam vero diuturnis, se-
lamenti & lachrymis affixisset, apparuit ei Chri-
stus, quique scilicet annis ante mortem, cicatri-
bus suis quasi rutilantibus gemmis adornatus,
& congratulatus est, quod miserorum tam diu cau-
sam fideliter egisset. Illis vero manibus quas pro
peccatoribus in cruce extendiderat, quasque discipu-
lis post Resurrectionem ostenderat, ut abstergeret
lachrymas ab oculis eorum, etiam lachrymas à fa-
cie huius Virginis extersit, & dixit: *Volo te ab his la-
mentis à modo absolvi, nec deinceps luctu confici, sed
placido corde servare in oratione persistere.* Ita habet
vita eius apud Sutorum 16. Junii, quam scripsit Tho-
mas à Cant. praeo eius Confessarius.*

Aliud.
Audi & aliud exemplum de vulneribus Christi
quomodo hinc in gratiam peccatorum post Resur-
rectionem retinuerit, ut per illa in videntur ad cõ-
versionem; quod si noluit, ut tunc in maiorem
eis cedant vindictam. Quidam gravibus peccatis
addictus lethali percussus fuit à Domino infirmi-
tate, ut ad mentem & cordandem rediret. Amici
igitur exhortabantur eum ad poenitentiam & iucõ-
fessionem, ut quandoquidem salus periclitate-
tur corporis, saltem saluti consulere mentis. At
ipse in cecitate permanens dicebat: *Quid mihi
nunc cum poenitentia, qui certe sum damnationi ad-
ditus? Natus vitam & peccata mea, quid ultra mol-
lestissimè nihil proficere eorum monita, nihil
preces nihil lachrymas. Venit vero postmodum ad
eum Christus Dominus qui non vult mortem pec-
catoris, sed magis ut convertatur & vivat, dicit ei:
Ego sum Redemptor tuus pro te mortuus. & mis-
erationes meae excedunt peccata tua. accipia illa contri-
tione & confessione, ego tui miserabor.* Ille vero nec
agnoscere cum voluit, nec pacem oblatam acce-
ptare. Tandem elevans Dominus pallium quo te-
gebatur, pedes, manus, latus ei ostendit, & dixit:
*Hac vulnera pro te sustinui: nec vult te adducere da-
nationi, si poenitentiam vis agere, & ad illa refugium*

habere. At nec his ipse acquievit. Tunc piecissimi-
mus Dominus noster sanguinem de latere suo ma-
nu dextera sumens in faciem desperantis proiecit,
& dixit: *Hoc signum coram omnibus hominibus in die
iudicii extremi portabis, in testimonium & iudicia,
quod misericordiam meam contempseris.* Ita refert
Godfr. h. Ius Holo Ordinis D. Augustini Theo-
logus serm. 58. Patris Hyemalis.

EADEM OCTAVA PASCHATIS

*Infer digitum tuum huc, & vide manus meas, &c.
Ioan. 10.*

Charitas Christi veri Pastoris hic mire elu-
cet, qui ut unicam ovem aberrantem adovi-
lere reduceret, & ad agnitionem Pastoris sui revo-
caret, post multas apparitiones dignatur iterum
specialiter se manifestare. Verè ostendit quam
pretiosa sit ei vel unius animæ salus. Sicut non so-
lum pro omnibus in genere mortem obiit, sed
& pro singulis, ita etiam pro singulis resurrexisse
testatus est, dum Thomæ in fide devio vult ap-
parere, ne Mortis & Resurrectionis ei fructus de-
periret. Patet etiam quomodo hic verum sit illud:
*Iustus si ceciderit, non colliditur quia Dominus sup-
ponit manum suam.* Supposuit utramque manum
Dominus Thomæ cadenti per incredulitatem, ut
non collideretur: supposuit & latus, ut eum solle-
varet & in fide statum restitueret: et Quondam Eli-
sæus ut puerum emortuum suscitaret, oculos ocu-
lis, manus manibus, pedes pedibus peritus peccatori,
os denique ori conjunxit, inspirans ei novum spi-
raculum vitæ. Non ab similitur Christus agere vi-
detur cum Thomæ discipulo & pueri suo. Vulneris
cordis Thomæ, quod ei incredulitas infligerat, sa-
nat Christus vulnere, quod sibi amos fecerat. Va-
cillantes eius manus tactu manuum confirmat, ut
iam sint fortes in opere pro Dei gloria & honore,
ut sint etiam clavis & sagittis transfigi paratæ pro
fidei veritate. 3. Pedes facios fuga & Magistri de-
fectione sanat quoque pedum Domini attractus &
amplexus, ut non ultra clauderet, aut abiret, sed
fortiter & intrepidè post eum currens, dicat iam
non solum lingua & voce, sed etiam factio & ope-
re: *Eamus & nos, & moriamur cum eo.* 4. Oculos
quoque ius opletos caligine, & clausos, veritati
fidei aperit Christus, o. ulorum suorum radios in
eum iacens, oculos oculis coniungens, ut lucem
recipiant diffusis tenebris. 5. Denique inspirat in
eum spiraculum vitæ. Nam sine dubio particeps
fuit eiusdem gratiæ & potestatis, quam aliis. An-
notolis communicat: ergo etiam in eum insuffla-
vit, & dicit: *Accipe spiritum sanctum.* Ideo autem
per insufflationem dedit suis spiritum, ut significa-
ret naturam Spiritus Sancti, qui procedit ut flans
divinus ex spiratione Patris & Filij, si quæ signifi-
cavit illum à se procedere. Item ut significaret se
illū esse qui primo homini inspiravit spiraculum
vitæ.

*Rect. 9.
tripara
rito.*

*De appa-
ritions
facta
Thomæ.
PARS I.
Quam
benigne
erga Tho.
se gestavit
Christus.*

Ps. 36.

4. Reg. 4.

*Elisæus
puerum
suscitans
tyrum
Christi
esset.*

Ioan. 11.